

Személyiséglélektan

BPST 102, **Pszichológia II. (D félév)**

előadó: Martos Tamás, martos.tamas@btk.ppke.hu

Tematika:

1. Személyiségpszichológia: a terület feltérképezése; történeti áttekintés; a személyiség meghatározása; alapvető kérdések és nézőpontok; kutatási módszerek.
2. Biológiai nézőpont: az evolúciós pszichológiai paradigma; agy és viselkedés, biokémiai elméletek, a temperamentum kutatása;
3. Diszpozicionális nézőpont: típusok és vonások, Eysenck három faktoros személyiségmodellje, és a „Nagy Ötök”; a személyiség állandóságának paradoxona; a szükségletek, mint diszpozíciók.
4. A pszichoanalitikus nézőpont: Freud, Jung, Adler elméleteinek alapvető fogalmai, a személyiség fejlődéséről vallott nézeteik. A neoanalitikus megközelítés: self-pszichológia, az autonóm ego koncepciója.
5. Pszichoszociális nézőpont: tárgykapcsolatok és kötődés; az erikson-i fejlődésmodell.
6. Tanuláselméleti nézőpont: a klasszikus és operáns kondicionálás és a személyiség. Szociális tanuláselmélet: modellkövetés, kontroll és én-hatékonyság.
7. Fenomenológiai nézőpont: humanisztikus pszichológia, Maslow és Rogers; egzisztenciális megközelítés
8. Kognitív nézőpont: információfeldolgozás és önszabályozás a személyiség működésében; konstrukciók, én-sémák, célok.
9. Integráció és kitekintés 1.: személyiség és boldogság; a „pozitív pszichológiai” mozgalom
10. Integráció és kitekintés 2.: személyiség és egészség; stressz, megküzdés
11. Integráció és kitekintés 3.: személyiség, spiritualitás és vallásosság

Követelmények:

a megadott kötelező irodalom és az előadások anyagának ismerete

„esettanulmány” készítése: egy személy bemutatása két személyiségpszichológiai nézőpontból (leadási határidő: az utolsó előadás, terjedelem: 2-3 oldal)

írásbeli vizsga

+1 lehetőség szóbeli vizsgára (a választott két nézőpont anyagából)

Értékelés: az írásbeli vizsga (75%) és az esettanulmány (25%) alapján jegyet ajánlok meg, melyet a hallgató elfogadhat, vagy szóbeli vizsgára jelentkezhet a szóbeli vizsgán javítani és rontani is lehet!

Kötelező irodalom:

Carver - Scheier: *Személyiséglélektan*, Osiris, Bp. 1998 - a megfelelő fejezetek törzsanyaga (a keretes szövegek, valamint a viselkedészavarokról, gyógyításukról és a személyiség méréséről szóló részek nélkül)

Ajánlott irodalom:

Atkinson, R.L. és mtsai.: *Pszichológia*, Osiris, Bp. 1998;

Gordon Allport: *A személyiség alakulása*. Gondolat, Bp. 1985;

Csikszentmihályi, M.: *Addig éltek, amíg meg nem haltak*, Kulturtrade, Bp.;

Horváth-Szabó Katalin (szerk.): *Lélekvilág*, PPKE, Piliscsaba 1998.